

Kārtība Latvijas Bankas elektroniskās klīringa sistēmas (EKS sistēmas) dalībai TARGET2-Latvija sistēmā

1. Kārtībā aprakstīta norēķinu procedūra, saskaņā ar kuru Latvijas Bankas elektroniskā klīringa sistēma (EKS sistēma; tālāk tekstā – EKS sistēma) darbojas, veicot norēķinus TARGET2 komponentsistēmā TARGET2-Latvija sistēma (tālāk tekstā – TARGET2-Latvija sistēma).

2. Kārtībā lietoti šādi termini:

2.1. papildsistēmas interfeiss – tehniska iekārta, kas papildsistēmai ļauj izmantot īpašus iepriekš noteiktus pakalpojumus, lai iesniegtu un izpildītu papildsistēmas maksājuma norādījumus (*Ancillary System Interface; ASI*);

2.2. kredīta norādījums – maksājuma norādījums, ko iesniegusi papildsistēma un kas adresēts papildsistēmas centrālajai bankai, lai debitētu vienu no kontiem, kuri papildsistēmai atvērti un/vai kurus tā pārvalda maksājumu modulī, un lai kreditētu norēķinu bankas MM kontu vai subkontu par maksājuma norādījumā minēto summu (*credit instruction*);

2.3. debeta norādījums – maksājuma norādījums, kas adresēts norēķinu centrālajai bankai un ko iesniegusi papildsistēma, lai, pamatojoties uz debeta pilnvaru, debitētu norēķinu bankas MM kontu vai subkontu par maksājuma norādījumā minēto summu un lai kreditētu kādu no papildsistēmas kontiem maksājumu modulī vai citas norēķinu bankas kontu vai subkontu (*debit instruction*);

2.4. maksājuma norādījums – kredīta vai debeta norādījums (*payment instruction*);

2.5. papildsistēmas maksājuma norādījums – kredīta vai debeta norādījums (*AS payment instruction*);

2.6. debeta pilnvarojums – centrālās bankas statisko datu apkopošanas veidlapā noteiktā veidā noformēta papildsistēmai un norēķinu centrālajai bankai adresēta norēķinu bankas atļauja, kas papildsistēmai dod tiesības iesniegt debeta norādījumus un norēķinu centrālajai bankai liek debitēt norēķinu bankas MM kontu vai subkontu saskaņā ar debeta norādījumiem (*debit mandate*);

2.7. īsā pozīcija – papildsistēmas maksājuma norādījumu izpildes laikā nauda jāatdod (*short*);

2.8. garā pozīcija – papildsistēmas maksājuma norādījumu izpildes laikā nauda jāsaņem (*long*).

2.9. Citu terminu lietojums atbilst šo terminu lietojumam Latvijas Bankas padomes 2010. gada 4. novembra kārtības Nr. 186/4 "Dalības kārtība sistēmā TARGET2-Latvija" 1. pielikuma "Sistēmas noteikumi dalībai TARGET2-Latvija" (tālāk tekstā – "Sistēmas noteikumi dalībai TARGET2-Latvija") 1. nodaļā.

3. EKS sistēma piedalās TARGET2-Latvija sistēmas norēķinos kā papildsistēma, izmantojot papildsistēmas interfeisu.

4. Norēķiniem TARGET2-Latvija sistēmā EKS sistēma izmanto:

4.1. klīringa servisa norēķinam – Eiropas Centrālās bankas 2012. gada 5. decembra Pamatnostādnē par Eiropas automatizēto reālā laika bruto norēķinu sistēmu (TARGET2; ECB/2012/27; 2013/47/ES) minēto interfeisa modeļa 6. norēķinu procedūru;

4.2. EKS sistēmas ātro maksājumu servisam – Eiropas Centrālās bankas 2012. gada 5. decembra Pamatnostādnē par Eiropas automatizēto reālā laika bruto norēķinu sistēmu

(TARGET2; ECB/2012/27; 2013/47/ES) minēto reālā laika modeļa 6. norēķinu procedūru.

5. Latvijas Banka rīkojas kā norēķinu centrālā banka attiecībā pret tām EKS sistēmas norēķinu bankām, kurām Latvijas Banka atvērusi MM kontu.

6. EKS sistēmas, centrālo banku un norēķinu banku attiecību pārvaldība

6.1. EKS sistēma uztur savu norēķinu banku sarakstus, kuros norādīti norēķinu banku MM kontu dati katrai norēķinu procedūrai. EKS sistēma, izmantojot informācijas un kontroles moduli, var piekļūt tās attiecīgo norēķinu banku sarakstiem.

6.2. Ja EKS sistēmā piedalās norēķinu bankas, kurām MM konti atvērti citā norēķinu centrālajā bankā, Latvijas Banka informē attiecīgo norēķinu centrālo banku par pārmaiņām attiecīgajā norēķinu banku sarakstā, izmantojot IKM apraides ziņojumu.

6.3. EKS sistēma no tās norēķinu bankām pieprasa un saņem debeta pilnvarojumus un citus nepieciešamos dokumentus latviešu un/vai angļu valodā.

6.4. Ja Latvijas Banka atvērusi MM kontu norēķinu bankai, Latvijas Banka pārbauda norēķinu bankas sniegtā debeta pilnvarojuma derīgumu un veic vajadzīgos ierakstus statisko datu (pārvaldības) modulī. Ja norēķinu bankai MM kontu atvērusi cita norēķinu centrālā banka, Latvijas Banka debeta pilnvarojumu (vai tā elektronisku kopiju, ja par to vienojušās Latvijas Banka un norēķinu centrālā banka) nosūta attiecīgajai norēķinu centrālajai bankai debeta pilnvarojuma derīguma pārbaudei. Pēc pārbaudes Latvijas Banka atjauno norēķinu banku sarakstu.

6.5. Šīs kārtības 6.4. apakšpunktā minētā pārbaude neierobežo EKS sistēmas atbildību maksājuma norādījumus attiecināt tikai uz šīs kārtības 6.1. apakšpunktā minētajos norēķinu banku sarakstos iekļautajām bankām.

6.6. Ja Latvijas Banka un norēķinu centrālā banka nav viena iestāde, Latvijas Banka sniedz norēķinu centrālajai bankai informāciju par jebkuriem nozīmīgiem notikumiem norēķinu procesa laikā.

7. Maksājuma norādījumu iniciēšana

7.1. Visus maksājuma norādījumus EKS sistēma iesniedz TARGET2-Latvija sistēmai XML ziņojumu veidā.

7.2. Visi maksājuma norādījumi, ko EKS sistēma iesniedz TARGET2-Latvija sistēmai, tiek uzskatīti par ļoti steidzamiem un izpildīti saskaņā ar "Sistēmas noteikumiem dalībai TARGET2-Latvija".

7.3. Maksājuma norādījums ir pieņemts TARGET2-Latvija sistēmā, ja:

7.3.1. maksājuma norādījums atbilst SWIFT noteikumiem;

7.3.2. maksājuma norādījums atbilst "Sistēmas noteikumiem dalībai TARGET2-Latvija";

7.3.3. norēķinu banka iekļauta šīs kārtības 6.1. apakšpunktā minētajā attiecīgajā norēķinu banku sarakstā.

7.4. Tādas norēķinu bankas maksājuma norādījums, kuras dalība TARGET2 sistēmā ir apturēta, ir pieņemts TARGET2-Latvija sistēmā, ja papildus šīs kārtības 7.3. apakšpunkta nosacījumiem saņemta nepārprotama piekrišana no tās norēķinu centrālās bankas.

8. Maksājuma norādījuma ievadīšana TARGET2-Latvija sistēmā un tā neatsaucamība

8.1. Maksājuma norādījums uzskatāms par ievadītu TARGET2-Latvija sistēmā brīdī, kad tiek debitēts attiecīgais norēķinu bankas MM konts, subkonts vai EKS sistēmas attiecīgais tehniskais konts, un no šā brīža tas ir neatsaucams.

8.2. Šīs kārtības 8.1. apakšpunkta piemērošana neietekmē ievades brīdi EKS sistēmā un tāda maksājuma rīkojuma neatsaucamību, kurš EKS sistēmā iesniegts pirms brīža, kad attiecīgais maksājuma norādījums ievadīts TARGET2-Latvija sistēmā.

9. Konti norēķinu procedūras atbalstam

9.1. EKS sistēmas klīringa servisa norēķinu procedūras atbalstam TARGET2-Latvija sistēmā atvērts EKS sistēmas klīringa servisa tehniskais konts (interfeisa modeļa 6. norēķinu procedūra).

9.2. EKS sistēmas norēķinu procesa beigās atlikums EKS sistēmas klīringa servisa tehniskajā kontā ir vienāds ar nulli, un tā dienas beigu atlikums ir vienāds ar nulli. Tehnisko kontu identificē pēc EKS sistēmas klīringa servisa BIC koda.

9.2.¹ EKS sistēmas ātro maksājumu servisa norēķinu procedūras atbalstam TARGET2-Latvija sistēmā atvērts EKS sistēmas ātro maksājumu servisa tehniskais konts (6. norēķinu procedūra reālā laika modelim).

9.2.² EKS sistēmas ātro maksājumu servisa reālā laika modeļa 6. norēķinu procedūras tehniskā konta atlikums dienas laikā var būt vienāds ar nulli vai pozitīvs, un tajā var būt pozitīvs atlikums uz nakti. Tehniskā konta atlikumam piemēro noguldījumu iespējas procentu likmi. Tehnisko kontu identificē pēc EKS sistēmas ātro maksājumu servisa BIC koda.

9.3. EKS sistēmas klīringa servisa norēķinam Latvijas Banka katrai norēķinu bankai, kura izmanto klīringa servisa pakalpojumus un kurai MM konts atvērts Latvijas Bankā, TARGET2-Latvija sistēmā atver subkontu, ko izmanto nodalītajai likviditātei. To norēķinu banku nodalītajai likviditātei, kuru MM konti atvērti citās norēķinu centrālajās bankās, izmanto attiecīgajā TARGET2 komponentsistēmā atvērto MM konta subkontu. Subkontus identificē pēc tā MM konta BIC koda, ar kuru tie saistīti, kopā ar attiecīgā MM konta subkonta konta numuru. Konta numurs sastāv no valsts koda un ne vairāk kā 32 citām zīmēm (atkarībā no attiecīgās nacionālās banku kontu struktūras).

9.4. EKS sistēmas klīringa servisa tehnisko kontu npublicē TARGET2 sistēmas direktoriņā.

9.4.¹ Katras darbadienas beigās EKS sistēma saņem klīringa servisa tehniskā konta izrakstu un ātro maksājumu servisa tehniskā konta izrakstu.

10. Interfeisa modeļa 6. norēķinu procedūra

10.1. Pēc maksājumu apstrādes EKS sistēmas klīringa serviss attiecīgajām norēķinu centrālajām bankām nosūta maksājuma norādījumus debitēt norēķinu banku ar īso pozīciju subkontus un kreditēt EKS sistēmas tehnisko kontu, Latvijas Bankai – maksājuma norādījumus kreditēt norēķinu banku ar garo pozīciju MM kontus un debitēt EKS sistēmas tehnisko kontu.

10.2. Likviditātes pārvedumiem uz subkontiem EKS sistēmas klīringa serviss nosūta attiecīgajām norēķinu centrālajām bankām kārtējos rīkojumus XML ziņojumu veidā. Šos rīkojumus EKS sistēmas klīringa serviss var nosūtīt 6. norēķinu procedūras darbības laikā (laiks starp "procedūras sākuma" ziņojumu un "procedūras beigu" ziņojumu), un tie tiek izpildīti, kamēr vēl nav sācies EKS sistēmas klīringa servisa maksājuma norādījumu apstrādes cikls (tālāk tekstā – apstrādes cikls). Ja EKS sistēmas klīringa serviss iesniedzis kārtējo rīkojumu, kam nepietiek līdzekļu MM kontā, šāds rīkojums tiek izpildīts daļēji.

10.3. Interfeisa modeļa 6. norēķinu procedūra sākas ar "procedūras sākuma" ziņojumu un beidzas ar "procedūras beigu" ziņojumu, kurus nosūta EKS sistēma. Ar procedūras beigu ziņojumu sākas likviditātes automātiska pārvešana atpakaļ no subkonta uz MM kontu.

10.4. Interfeisa modeļa 6. norēķinu procedūrā nodalītā likviditāte subkontos tiek iesaldēta uz laiku, kamēr noris EKS sistēmas apstrādes cikls (kas sākas ar "cikla sākuma" ziņojumu un beidzas ar "cikla beigu" ziņojumu, kurus nosūta EKS sistēmas klīringa serviss), un atbrīvota pēc tā beigām.

10.5. Katra EKS sistēmas klīringa servisa apstrādes cikla ietvaros maksājuma norādījumus izpilda no nodalītās likviditātes, parasti izmantojot 5. algoritmu (sk. "Sistēmas noteikumu dalībai TARGET2-Latvija" 1.1. pielikumu).

10.6. Ja norēķinu bankas to lūgušas, tām par MM kontu un subkontu kreditēšanu vai debetēšanu paziņo, izmantojot SWIFT MT 900 ziņojumu vai MT 910 ziņojumu.

10.¹ Reālā laika modeļa 6. norēķinu procedūra

10.¹1. EKS sistēmas ātro maksājumu serviss, veicot dienas sākotnējo ātro maksājumu seguma atjaunošanu vai izpildot norēķinu bankas ātro maksājumu seguma papildināšanas vai samazināšanas likviditātes pārvedumu, attiecīgajām norēķinu centrālajām bankām nosūta maksājuma norādījumus debetēt norēķinu bankas ar īso pozīciju MM kontus un kreditēt EKS sistēmas ātro maksājumu servisa tehnisko kontu, bet Latvijas Bankai – maksājuma norādījumus kreditēt norēķinu banku ar garo pozīciju MM kontus un debetēt EKS sistēmas ātro maksājumu servisa tehnisko kontu.

10.¹2. Ātro maksājumu seguma papildināšanas vai samazināšanas likviditātes pārvedumus EKS sistēmas ātro maksājumu serviss var nosūtīt TARGET2-Latvija sistēmas dienas apstrādes laikā.

10.¹3. Ja EKS sistēmas ātro maksājumu serviss iesniedzis kārtējo rīkojumu norēķinu bankas vārdā, bet tam nepietiek līdzekļu MM kontā, šāds rīkojums tiek izpildīts daļēji.

10.¹4. "Procedūras sākums" un "procedūras beigas" notiek automātiski, pabeidzot attiecīgi dienas sākuma apstrādi un dienas beigu apstrādi.

10.¹5. Ja norēķinu bankas to lūgušas, tām par MM kontu kreditēšanu vai debetēšanu paziņo, izmantojot SWIFT MT 900 ziņojumu vai MT 910 ziņojumu.

11. Komisijas maksa un tās piemērošana

11.1. Latvijas Banka par EKS sistēmas dalību TARGET2-Latvija sistēmā maksā Eiropas Centrālajai bankai komisijas maksu, ko veido trīs sastāvdaļas:

11.1.1. fiksēta mēneša maksa 1 000 *euro* (I fiksētā maksa);

11.1.2. fiksēta mēneša maksa 417–8 334 *euro* (proporcionāli EKS sistēmas norēķinu *euro* darījumu bruto vērtībai; II fiksētā maksa):

Kategorija	Norēķinu <i>euro</i> darījumu bruto vērtība		Gada maksa (<i>euro</i>)	Mēneša maksa (<i>euro</i>)
	No (milj. <i>euro</i> dienā)	Līdz (neieskaitot; milj. <i>euro</i> dienā)		
1.	0	1 000	5 000	417
2.	1 000	2 500	10 000	833
3.	2 500	5 000	20 000	1 667
4.	5 000	10 000	30 000	2 500
5.	10 000	50 000	40 000	3 333
6.	50 000	500 000	50 000	4 167
7.	500 000 un vairāk	–	100 000	8 334

11.1.3. maksa par darījumu, kas aprēķināta tāpat kā maksa, kura MM konta turētājiem noteikta "Sistēmas noteikumu dalībai TARGET2-Latvija" 1.6. pielikumā. Latvijas Banka par katru EKS sistēmas tehnisko kontu maksā 150 *euro* mēnesī un fiksētu maksu par maksājuma norādījumu 0.80 *euro* ("Sistēmas noteikumu dalībai TARGET2-Latvija" 1.6. pielikuma 1.1.1. apakšpunktā minētā izvēle).

12. EKS sistēmas naudas norēķinu *euro* darījumu bruto vērtību Latvijas Banka aprēķina reizi gadā, pamatojoties uz šādu naudas norēķinu bruto vērtību abos EKS sistēmas servisos iepriekšējā gadā, un aprēķināto bruto vērtību piemēro komisijas maksas aprēķināšanai ar katra gada 1. janvāri.

13. Maksu par EKS sistēmas dalību TARGET2-Latvija sistēmā Latvijas Banka apvieno un maksā vienā maksājumā kopā ar maksām, kas saņemtas no citām papildsistēmām, kuras piedalās TARGET2-Latvija sistēmā.

Latvijas Bankas prezidents

I. Rimšēvičs